

Sectorul bancar românesc a înregistrat un profit de 13,5 miliarde de lei, în creștere cu 34,3%, anul trecut (raport BNR)

Sectorul bancar românesc a înregistrat un profit de 13,5 miliarde de lei la finalul anului trecut, în creștere cu 34,3% fata de 2022, în contextul evoluției ascendente a profitului operational, ca urmare a majorării veniturilor nete din dobânzi și unui nivel redus al cheltuielilor nete cu ajustările pentru pierderi așteptate din creditare, conform Raportului anual 2023 publicat joi de Banca Nationala a României.

Potrivit sursei citate, dintr-un total de 32 de institutii de credit (inclusiv sucursalele bancilor persoane juridice straine), 25 de banci (cu o cota de piata cumulata de 99,4%) au consemnat un rezultat net pozitiv total în valoare de 13,6 miliarde de lei, în timp ce 7 banci de talie mica au înregistrat pierderi cumulate în valoare de 0,12 miliarde lei.

Raportul BNR mentioneaza ca principalii indicatori de profitabilitate au consemnat evolutii favorabile comparativ cu anul 2022. Astfel, rentabilitatea economica (ROA) s-a majorat cu 0,3 puncte procentuale (pâna la 1,8%) și rentabilitatea financiara (ROE) cu 4 puncte procentuale (pâna la 20,1%).

Veniturile nete din dobânzi au reprezentat principala componenta a veniturilor operationale (70%), fiind urmate de veniturile nete din comisioane (16%), în timp ce diferentele nete de curs de schimb au fost a treia sursa de venit operational (8%). Proportia acestor componente s-a mentinut relativ constanta fata de anul anterior cu exceptia veniturilor nete din comisioane, care si-au diminuat ponderea cu aproximativ 2 puncte procentuale.

Cresterea veniturilor din dobânzi a fost de 48%, fiind determinata atât de o majorare a activelor purtatoare de dobânda (aproximativ 16 puncte procentuale fata de perioada anterioara), cât și de un nivel de dobânda ridicat (dobânda medie aferenta creditelor existente în sold și denominate în lei a fost de 9,3% în anul 2023, fata de 7,8% în anul 2022).

Totodata, cheltuielile cu dobânzile s-au dublat în aceasta perioada, în contextul majorarii ratei de remunerare a depozitelor atrase. Cheltuielile operationale au crescut cu aproximativ 10%, în principal pe fondul majorarii cheltuielilor cu personalul (13%). Acestea reprezinta cea mai importanta componenta a cheltuielilor operationale (50%), fiind urmate de alte cheltuieli administrative (37%) și de cheltuielile cu amortizarea (13%).

Raportul mai semnaleaza ca sectorul bancar românesc a trecut în 2023 printr-o perioada favorabila, în pofida provocarilor asociate contextului geopolitic și anumitor evenimente cu caracter perturbator (precum turbulentele din sectoarele bancare din SUA și Elvetia), bancile consolidându-si pozitia bilantiera, iar activele agregate crescând cu 11,7%, pâna la 852,4 miliarde lei, în decembrie.

Soldul depozitelor sectorului privat a înregistrat o creștere consistenta în anul 2023 (de 11,6%), ajungând la 573 miliarde lei la finele lunii decembrie. Evolutia a fost determinata în principal de depozitele în lei, care au consemnat o majorare semnificativa (de 18,5%), atingând 400,5 miliarde lei în decembrie 2023. Aceasta evolutie pozitiva a avut loc atât la nivelul populatiei, cât și al companiilor nefinanciare.

În contrast, subliniaza BNR, deponentii au manifestat o preferinta în scadere pentru depozitele în valuta. Astfel, ponderea depozitelor în lei în totalul depozitelor atrase de la sectorul privat a cunoscut o tendinta de creștere, ajungând la circa 70% în decembrie 2023 (de la 66% în decembrie 2022).

"În ultimul an, ratele ridicate de dobânda au continuat sa încurajeze economisirea pe scadente mai lungi, însa depozitele la vedere se mentin majoritare (aproximativ 52%, decembrie 2023)", se mentioneaza în raport.

Acesta mai semnaleaza ca anul 2023 a fost caracterizat de o crestere a volumului de credite nou acordate în lei (+16,7% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2022). Evoluția a avut la baza creditarea gospodariilor populației (+20,7%, creșterea incluzând, însă, și o componentă importantă de credite refinanțate) și a societăților nefinanciare (+11,4%). Volumul creditelor nou acordate în euro a înregistrat o contracție anuală de 8,7% în 2023, dinamica fiind indusă de creditarea societăților nefinanciare (care a scăzut cu 9,1%).

"În contextul expunerilor în creștere față de banca centrală și administrația publică, volumul activelor lichide s-a menținut ridicat. Creanțele bancilor asupra statului (reprezentate de titluri de stat și credite) releva una dintre cele mai puternice interconexiuni dintre stat și bănci în comparație cu alte țări europene (cu o pondere de 22,6% în totalul activelor, decembrie 2023). Aproximativ 80% din portofoliul acestor creanțe constă în titluri de stat emise de administrația centrală (18% din totalul activelor în decembrie 2023), denumite în principal în lei, cu scadențe mai mari de 2 ani", se arată în raport.

În vederea conformării cu o structură a pasivelor aliniată cerințelor specifice cadrului de rezoluție bancară, instituțiile de credit au recurs în anul 2023 la o serie de emisiuni de obligațiuni eligibile adresate clienților instituționali sau instituțiilor-mamă. Astfel, finanțarea externă a sectorului bancar s-a majorat în anul 2023, însă a rămas scăzută (7,4% din totalul pasivelor, decembrie 2023).

După ce, în anul 2022, sectorul bancar autohton a cunoscut o deteriorare temporară a poziției de lichiditate, anul 2023 a marcat o inversare a acestei tendințe. Astfel, băncile au plasat surplusul de lichiditate la banca centrală prin intermediul facilității de depozit, volumul tranzacțiilor medii zilnice atingând un maxim de 45,6 miliarde lei în luna decembrie 2023. Nu au fost înregistrate deficite de lichiditate importante pe parcursul anului 2023, băncile solicitând sume modice în cazuri izolate prin facilitatea de credit sau operațiunile de tip repo ale BNR, menționează raportul.

Rezerva de lichiditate s-a majorat cu 47,8 miliarde lei (+26,3%), evoluția fiind dictată, în principal, de activele de la administrațiile centrale (+32,2 miliarde lei). În ceea ce privește ieșirile estimate de lichiditate (129,2 miliarde lei, decembrie 2023), se remarcă o creștere de 13,5% a ieșirilor provenite din depozite non-retail, acestea atingând nivelul de circa 90 miliarde lei în luna decembrie 2023 (față de 79,3 miliarde lei în perioada similară a anului anterior).

O proporție importantă a ieșirilor de lichiditate ar fi compensată de intrări de lichiditate, estimările cu privire la cuantumul total al ieșirilor nete de lichiditate diminuându-se de la 86,8 miliarde lei (decembrie 2022) la 81,7 miliarde lei (decembrie 2023), precizează Banca Centrală.

Această subliniază că solvabilitatea s-a menținut la un nivel adecvat în anul 2023 (23,6% în decembrie 2023) și că rezultatele ultimului exercițiu de testare la stres a solvabilității, derulat pe orizontul de timp 2023-2025, reflectă o bună capacitate a sectorului bancar de a face față provocărilor unui mediu macroeconomic advers, aspect ce are la bază o rezervă de capital consistentă la începutul exercițiului (decembrie 2022), cât și o bună capacitate operațională de a genera rezultate financiare pozitive într-un mediu caracterizat de dobânzi relativ ridicate (în special la nivelul băncilor mari).

De asemenea, tendința de îmbunătățire a calității activelor sectorului bancar a continuat și pe parcursul anului 2023. Rata creditelor neperformante (2,4% în decembrie 2023) s-a menținut în zona de risc scăzut, ecartul față de media la nivelul UE diminuându-se la 0,5 puncte.

Gradul de acoperire cu provizioane (GAP) s-a menținut la un nivel relativ ridicat (64,6 la sută, decembrie 2023), superior mediei europene de 42,3%. Valoarea acestui indicator este consistentă cu o politică prudentă în ceea ce privește așteptările de recuperare, subliniază BNR.